

[Det himmelska inlindat i det jordiska](#), ML

[Sanningens ord](#), SB

[Guds gåtfulla vägar](#), H Sachs

[Kyrkoråd om kyrkogemenskap](#) (K), JF

[Fader vår](#) (K)

[\[Register\]](#) [\[Årgångar\]](#) [\[Föregående nr\]](#) [\[Nästa nr\]](#)

Det himmelska inlindat i det jordiska

Ur en julpredikan av Martin Luther, Genom tron allena, EFS-förlaget.

Detta skall vara ett tecken för er: Ni skall finna ett nyfött barn, som ligger lindat i en krubba. (Luk. 2:12)

Dessa lindor är ingenting annat än den heliga Skrift, för där är den kristna sanningen inlindad, där finner man tron beskriven. Hela Gamla testamentet innehåller egentligen ingenting annat än Kristus – så som han förkunnas i evangeliet. Därför ser vi också, hur apostlarna hämtar lärdom ur Skriften, när det gäller vad man skall predika och tro om Kristus. Paulus säger i Rom. 3:21, att den rättfärdighet från Gud genom tron på Jesus Kristus, som nu har blivit uppenbarad, den är omvittnad redan i lagen och profeterna. Och när Jesus uppstått från de döda, så heter det, att han öppnade skrifterna för sina lärjungar och visade, att det i de heliga skrifterna stod talat om honom. I Matt. 17:3 talas det också om hur Moses och Elias (lagen och profeterna) stod tillsammans med Jesus på förklaringsberget och talade om det som skulle övergå honom. Ty om just detta handlar lagen och profeterna. Därför säger ängeln i julevangeliet, att ”detta skall för er vara tecknet: Ni skall finna ett nyfött barn, som ligger lindat i en krubba”. Ty det finns inget annat tecken för den kristna sanningen än just den heliga Skrift, där Kristus är ”inlindad” i lagen och profeterna.

Vi kan alltså inte lära känna lagen och profeterna rätt eller

predika över Gamla testamentet riktigt, förrän vi finner Kristus där. Nu är det sant, att det inte ser så ut, som om Kristus skulle finnas därinne. Judarna ser honom inte. Det är fråga om så oansenliga ”lindor”, så enkla ord, att man inte av sig själv kan sluta sig till det dyrbara innehållet. Därför måste Nya testamentet, evangeliet, öppna skrifterna för oss och ge ljus över det vi här talat om. Vi måste alltså först höra evangelium och tro ängelns budskap. Om inte herdarna hade hört ängelns ord, så skulle de aldrig förstått, att han som låg lindad i en krubba verkligen var Kristus – också om de sett honom tusen gånger. Därför säger Paulus i 2 Kor. 3:14: ”Deras sinnen blev förstockade. När det gamla förbundets skrifter föreläsas, hänger ju ännu i denna dag samma täckelse oborttaget kvar, ty först i Kristus försvinner det”. Vi måste alltså först höra om Kristus i evangelium. Först då ser man, hur allt i Gamla testamentet syftar fram mot honom och stämmer överens med vad evangelium förkunnar. Ja, då finner man, hur sant det är som Jesus säger i Joh. 5:46: ”Trodde ni Moses, så skulle ni ju tro på mig, ty om mig har han skrivit.” Låt oss därför ta oss i akt för alla läror, som inte har Kristus i centrum. Vad behöver du veta mer? Vad behöver du mer, då du vet om Kristus, att du genom honom får vandra inför Gud i tron och inför din nästa i kärlek och göra mot din nästa det som han har gjort mot dig. Det är ju en sammanfattning av hela Skriften.

[[Lutheranen 3-4/1989](#)]

[Förtvivlan om sanningen](#)
[Hur har det blivit möjligt?](#)
[Den Helige Andes bok](#)
[Verbalinspiration](#)
[Mänskligt och gudomligt](#)
[Ett under](#)
[Skriftens klarhet](#)
[Invändningar](#)
[Skriften är alla kristnas enda norm](#)

Sanningens ord

Det har sagts att skillnaden mellan tidigare århundradens filosofer och vårt århundrades tänkare är, att de förra ägde tro på att verklig sanning och kunskap var tillgänglig för människan, medan denna optimism hos de senare

försvunnit. Utan tvekan ligger det något i detta. I dag förtvivlar många om sanningen både på det filosofiska, moraliska och religiösa området. Detta har medfört att tillvaron upplevs mer otrygg och kaotisk än tidigare. Livet syns alltmer meningslöst.

De flesta människor har ett naturligt behov av struktur, av ett mönster i tillvaron. Och där detta inte finns eller där strukturerna ständigt bryts upp orkar man inte med de påfrestningar livet bjuder på. Det är egentligen inte underligt att, trots all den yttre välfärden, antalet depressioner, neuroser och psykoser ökar så markant, och att självmordskurvan framför allt för unga människor på ett oroväckande sätt pekar uppåt. Det är heller inte underligt att så många flyr in i alkoholens och drogernas värld. Dagens människor lever ofta desperat. De har tappat tron på förnuftet och alla bestående värden och hänger sig i stället åt det vansinniga, sjuka och snedvridna.

Hand i hand med världsliga filosofer och livsåskådningsexperter har kyrkornas mer kända teologer gått. Även de präglas av förtvivlan om sanningen – sanningen i Bibeln. Den gamla liberala teologin och bibelkritiken satte det mänskliga förnuftet över Guds Ord och ville rensa ut undren och annat övernaturligt som man ansåg stred mot de naturliga orsakssammanhangen. Kvar blev ”Bergspredikans Jesus” som i vart fall kunde ge viss värdefull moralisk vägledning. Men – och det bör observeras – man trodde trots allt att det var möjligt att vaska fram vissa eviga sanningar ur Bibeln.

Förtvivlan om sanningen

Nu har det emellertid skett en ytterligare förskjutning i det allmänna synsättet. Under påverkan av bland annat en filosofisk strömning som kallas existentialism, har man gått ett steg längre. Det finns helt enkelt ingen absolut sanning – vare sig i Bibeln eller någon annanstans. Ändå vill man inte helt förkasta Bibeln. Dess berättelser och innehåll kan skänka människorna värdefulla impulser och upplevelser – för den ene si och för den andre så. Den är

som en modern tavla som inte föreställer något bestämt, men som kan väcka olika tankar och känslor hos åskådarna.

Det som ständigt påpekas är att ingen får döma över de känslor och personliga upplevelser som Bibeln kan ge upphov till. Sanningen är nämligen subjektiv. Huvudsaken är, menar man, att jag upplever något här och nu som är viktigt för mig och som gör min existens uthärdlig och meningsfull. Men om det finns någon verklig, objektiv grund för vad Bibeln säger, är det omöjligt att uttala sig om och inte heller nödvändigt att veta. Frågar man efter sådant, sitter man fast i ett gammalt, förlegat och omöjligt sanningsbegrepp.

Detta är den moderna teologins grundval. Man har gett upp hoppet om den renodlade sanningen. I och för sig är detta inget nytt under solen. Sådana tankar kan återfinnas t.ex. hos vissa av antikens filosofer och stora författare. Men det nya är den genomslagskraft denna syn fått. Den genomsyrar nästan allt tänkande. Den ligger också bakom den vanliga motviljan till att uttrycka kristendomen i lärosatser och bestämda påståenden. Ofta talar man utifrån en sökares position, inte från dens som funnit något. Den som påstår sig ha funnit sanningen bör man snarast akta sig för.

Det gamla sanningsbegreppet har således gått förlorat hos de flesta. Det håller inte i vårt århundrade, menar man. Att tro är inte längre att tro på Skriften, utan att djärvt våga ta steget ut i mörkret, och där hoppas på att falla i Guds händer.

Luther talade ibland profetiskt om hur det skulle bli i de yttersta dagarna. Då skall *desperatio veritatis*, förtvivlan om sanningen, råda i världen. Vi börjar alltmer komma dithän. De teologiska tänkarnas djupa tvivel och otro tränger via präster, skolade i den moderna teologin, ut till människorna. Och alltfler av det vanliga kyrkfolket har svårt att se, att lärostrider skulle kunna fylla någon som helst meningsfull funktion. Varför skall man bråka om sådant som det ändå inte går att få något slutgiltigt svar på?

Bibeln kan ju tolkas på så många olika sätt.

När Bibeln upplevs som diffus, blir självfallet också tron osäker. Läromässiga skillnader mellan olika kyrkor känns förlegade och ett sug efter samgående uppstår. Ekumeniken har stark medvind i tider då sanningen inte längre är värd att kämpa för på samma sätt som förr. Så formas i dag de stora kyrkor som hålls samman av annat än tron på Bibeln som Guds Ord.

Hur har det blivit möjligt?

Vad är anledningen till att denna misströstan om sanningen spritt sig så kraftigt och erövat den ena kyrkan efter den andra? Hur har djävulen lyckats – inte att avskaffa Bibeln – men ändå att i så hög grad och så grundligt förändra människors sätt att läsa och utlägga den, att den nästan helt töms på sitt verkliga innehåll?

Somliga menar att den moderna vetenskapens framsteg gjort det omöjligt att tro på Bibeln som absolut sanning. Men det stämmer inte. Tvärtom är det så, att aldrig förr har arkeologisk och historisk forskning bekräftat Bibelns uppgifter så mycket som under de sista hundra åren. Aldrig förr har den seriösa naturvetenskapen varit mindre benägen att kategoriskt påstå, att under som omtalas i Bibeln inte kan ske. Aldrig förr har de världsliga teorierna om universums uppkomst varit så skiftande och osäkra som nu. Vetenskapen har blivit ödmjukare och mer öppen för metafysiska eller överjordiska aspekter på tillvaron. Och utvecklingsläran, den heligaste och mest omhuldade av den moderna människans dogmer, börjar knaka i fogarna även bland vetenskapsmän. Den är fortfarande obevisad, rymmer stora svårigheter och fordrar en mycket stor portion tro. De många ”felande länkarna” i utvecklingen saknas fortfarande.

Nej, förklaringen till Bibelns utarmning i folks medvetande ligger inte i att nya, tidigare okända, sakska tillkommit, som gör det omöjligt för moderna människor att tro på Bibeln som Guds Ord i sin helhet.

Det djupaste skälet har vi att söka på det andliga och moraliska planet, i frestelsen för kyrkan att anpassa Bibeln till de rådande strömningarna i tiden. Man är rädd att kyrkan skall förlora terräng och mista sitt inflytande, om man håller fast vid dogmerna och den gamla tron. I hjärtats värld, där endast Gud har full insyn, har det hos kristna i ledande ställning vid något tillfälle i deras liv träffats ett val, ett val mellan Guds tankar i Skriften och de egna tankarna, ett val mellan världens vänskap och Guds vänskap eller mellan Gud och Mammon. Frukterna av detta val har sedan kommit i dagen i form av ny radikal teologi, som av många uppfattas som frisk och djärv, en nyorientering och ett uppbrott in i framtidens kyrka. Bibeln kallar detta för avfall, medan människor gärna talar om det som förnyelse och utveckling. Så uppstår inom kyrkan sådana som ”tjänar inte vår Herre Kristus, utan sina egna begär, och med sina inställsamma ord och sina vackra talesätt bedrar de omisstänksamma människors hjärtan” (Rom. 16:18).

Får nu denna process fortgå tämligen ostört – så som det sker i dagens kyrkor – växer snart en ny generation fram som inte ens är avfällig i egentlig mening, utan från början vilseförd och okunnig om Bibelns verkliga sanning och innehåll.

Det finns emellertid ingen anledning för bibeltroende att i det rådande läget gripas av missmod och hopplöshet. Bibeln är i dag lika sann som alltid. Det stora angreppet mot Skriften och avfallet ifrån den är förutsagt på flera ställen, och uppfyllelsen av dem är bara ytterligare ett bevis på Bibelns sanning. Dessa förutsägelser är till för att vi i svåra tider skall veta, att Gud har allt under kontroll, och att den sanna kyrkans uppgift är oförändrat densamma, så som aposteln säger: ”Förkunna Ordet, stå alltid på din post, i tid och otid!” (2 Tim. 4:2). Inte minst i vår tid gäller det att i Andens kraft ”inför Gud kunna träda fram som en man, som består provet, en arbetare, som inte behöver blygas för vad han har gjort, men som rätt tolkar sanningens ord” (2 Tim. 2:15). Men i kampen behöver vi glädje. Och den har sin grund i förvissningen om att det

verkligen är Sanningens ord som vi slungar ut i en värld, som utan det vandrar i mörker.

Två saker om Bibeln måste vi ständigt återvända till: Skriftens gudomliga ursprung och dess klarhet. Utan tro på dessa ting kan kyrkan aldrig fylla sin kallelse att vara ”den levande Gudens församling, sanningens pelare och grundval” (1 Tim. 3:15).

Den Helige Andes bok

Bibeln är, som Luther ofta säger, ”den Helige Andes bok”. Den är Ordet ”som utgår från Guds mun” (Matt. 4:4).

Men vi vet att det är människor som skrivit ned Bibelns ord och vill därför gärna dra slutsatsen, att den måste vara behäftad med mänskliga brister och fel. Men så är det inte: ”De som talade var människor, men drivna av Guds Ande, talade de vad de hade fått från Gud” (2 Petr. 1:21). Den Helige Ande ingav profeterna i Gamla testamentet tankar och ord som fästes på pränt i heliga skrifter. Jesus själv hänvisade oupphörligen till Gamla testamentet som gudomligt given, och han sade ”Skriften kan inte göras om intet” (Joh. 10:35). Och hos apostlarna rådde ingen tvekan: ”Hela Skriften är ingiven av Gud” (2 Tim. 3:16).

På samma sätt förhåller det sig med Nya testamentet. Jesus ber i sin översteprästerliga förbön för apostlarna att de skall helgas i sanningen, ”ditt ord är sanning”, och han ber sedan för ”dem som genom deras ord kommer till tro på mig” (Joh. 17:17 ff.). Han lovar också att sända dem Hjälparen, sanningens Ande, som skall leda dem in i ”hela sanningen” (Joh. 15:26, 16:13). Efter Andens särskilda utgjutande vid den första pingsten var också apostlarna övertygade om att de fått en unik, andlig ämbetsgåva att förmedla Guds Ord: ”När vi talar om detta, använder vi inte sådana ord som mänsklig vishet lär oss, utan sådana ord som Anden lär oss” (1 Kor. 2:13).

Jesus lämnade inte efter sig någon egenhändigt skriven text. I stället gav han apostlarna fullmakt att föra hans talan

och förmedla hans ord till hela världen. Och han utrustade dem med den Helige Ande till att bli garant för de nytestamentliga skrifter som skulle fogas till Skriften. Men detta är något som exklusivt gäller apostlarna. Efter dem har ingen mer fått fullmakt att utöka Skriften. Den kristna kyrkan är apostolisk, den bygger på det andeingivna, apostoliska ordet. Och uppenbarelsen är definitivt avslutad med apostlarnas ord, med ”den tro som en gång för alla har blivit överlämnad åt de heliga” (Jud. v. 3).

Verbalinspiration

Att själva orden, som en gång nedtecknats, är ingivna av den Helige Ande brukar kallas verbalinspiration. Den är ingen av människor uppfunnen teori, utan Bibelns egen förklaring till att dess innehåll alltigenom är en tillförlitlig och sann grund att bygga kristen tro och kristet liv på. I 2 Tim. 3:16 f. skriver aposteln Paulus:

”Eftersom hela Skriften är ingiven av Gud, tjänar den till att meddela undervisning, ge tillrättavising, upprätta och fostra till ett rättfärdigt liv. Så kan en gudsmänniska bli sådan hon bör vara, nämligen rustad för varje kärlekens gärning.”

Läran om verbalinspirationen har särskilt under vårt århundrade fått utstå mycket hån. Den har bekämpats som den allra värsta och farligaste uppfattningen om Bibeln. Men det är inget att förvåna sig över. I Satans krig mot sanningen har strategin alltid varit att först ifrågasätta och sedan upphäva vad Gud har sagt. Man har ivrigt sökt ”fel” och ”motsägelser” i Bibeln, och när man tyckt sig finna dem, har man triumferande utropat: Skriften kan inte vara sann i alla avseenden! Harar idisslar inte som det står i 5 Mos. 14:7 – alltså har Bibeln fel! Det rör sig i regel inte om några nya ”problemställen”, utan endast om sådana som kyrkan känt till sedan gammalt och inte låtit sig anfäktas av. Tvärtom har hon kunnat visa på flera både möjliga och rimliga förklaringar.

Somliga teologer har försökt sig på konststycket att påstå, att själva orden i Bibeln inte är inspirerade, men väl budskapet eller andemeningen. Men hur kan man veta att

budskapet är sant, om de enskilda orden inte går att lita på? Andra har gjort en godtycklig uppdelning av inspirerat och icke-inspirerat i Bibeln och säger, att det religiösa budskapet är sant, medan historiska, biologiska och geografiska sakuppgifter kan vara föremål för de mänskliga författarnas misstag. Denna inspirationsteori kullkastar emellertid i ett enda slag själva grunden för just det man säger sig vilja bevara, nämligen ”det religiösa budskapet”. Människosläktets frälsning, som är Bibelns centrala tema, bygger på sådant som verkligen hänt här på jorden: Guds människoblivande i Jesus Kristus, hans märkliga gärningar och hans död och uppståndelse. Allt detta är oupplösligt invävt och förknippat med historia, geografi och biologi.

Mot denna befängda uppdelning av Bibelns trovärdighet kan vi bara anföra Jesu egna ord: ”Om ni inte tror, när jag talar till er om jordiska ting, hur skall ni då kunna tro, om jag talar till er om himmelska ting?” (Joh. 3:12). Det är bara så, att får djävulen en enda tråd att dra i, så river han snart upp alltsammans.

Mänskligt och gudomligt

Den mänskliga och den gudomliga sidan av Skriften kan ses som en parallell till inkarnationen. Liksom Guds Son blev människa, ”dock utan synd” (Hebr. 4:15), så har Guds tankar stigit ned till jorden och blivit vanliga mänskliga ord meningar, ”dock utan synd”.

Vi vet att Jesu anspråk på att vara Guds Son väckte stor anstöt bland många. Så är det också med Bibelns anspråk på att vara Guds Ord. Detta motstånd har ofta haft sina rötter i gamla gnostiska och dualistiska tankar inom religion och filosofi, som starkt har betonat klyftan mellan Gud och den skapade världen, mellan andens och materiens rike. Man har menat att det som är jordiskt och begränsat inte kan rymma det himmelska och obegränsade. Självfallet reagerar man då också mot att mänskliga ord skulle kunna rymma eviga, gudomliga sanningar. Men Bibelns Gud skyr inte det jordiska och hindras inte av det.

Han känner inte till någon sådan klyfta mellan sig och det skapade, ty ”Ordet blev kött och tog sin boning ibland oss” (Joh. 1:14). I jordiska medel möter han oss, på människors språk och med vanliga mänskliga begrepp talar han sanningens ofelbara ord till oss. Sådan är Bibelns Gud.

Ett under

När det gäller Bibelns inspiration och därmed dess gudomliga karaktär, är det viktigt att stanna upp ett slag och tänka på att här står vi inför ett under, ett mirakel som inte låter sig närmare analyseras. Bibeln är undrens bok, och den är själv ett märkligt under. Gud har använt sig av syndiga och bristfulla människor till att skriva en bok som ”är utan brist” och där ”Herrens stadgar är sanning, allesammans rättfärdiga” (Ps. 19:8, 10). Och ändå har han inte – som man ibland har beskyllt läran om verbalinspirationen för – låtit de mänskliga författarna bara vara mekaniska instrument, som skrivit i trans med sin vilja, sitt medvetande och sin personlighet bortkopplade. De har i regel arbetat med sina skrifter på vanligt mänskligt sätt: tänkt, forskat, samlat material och skrivit ner, var och en med sin personliga stil. Så gjorde t.ex. Lukas, när han skrev sitt evangelium (Luk. 1:1-4). Likväl är varje ord ingivet av den Helige Ande och allt är därför ofelbar sanning. Detta är ett under som det mänskliga förnuftet lika lite kan förklara som att vattnet i krukorna på bröllopet i Kana blev vin. Men vi får ta emot detta skriftunder och med förundran och vördnad läsa och begrunda ”den Helige Andes bok”, där Gud själv talar till oss.

Skriftens klarhet

Det andra som vi särskilt behöver framhålla är Skriftens klarhet. En mycket vanlig uppfattning i dag är att Bibeln i sig är en ovanligt svår och dunkel bok. Men det är en myt som måste avlivas.

På alla avgörande punkter som rör kristen tro och kristet liv är Skriften kristallklar. Det är för övrigt en orimlig tanke, att Gud som kräver att vi skall tala klart och sant, så ”att ja

är ja och nej är nej” (Matt. 5:37), själv skulle uttrycka sig dunkelt och tvetydigt, när han undervisar oss om vägen till salighet. ”Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig”, bekänner psalmisten (Ps. 119:105). Likaså: ”Herrens bud är klart och upplyser ögonen” (Ps. 19:9). Även ett barn kan förstå Guds Ord, ty det står ”sedan din tidiga barndom känner du de heliga Skrifterna, som kan ge dig den vishet du behöver för att bli frälst genom tron på Jesus Kristus” (2 Tim. 3:15).

Visst finns det enskilda ställen som kan vara svåra att förstå. Det säger t.o.m. aposteln Petrus om vad hans kollega Paulus skriver: ”Hans brev innehåller visserligen ett och annat som inte är så lätt att förstå.” Men han ser inte detta som något svårare problem på annat sätt än att vissa ”okunniga och obefästa människor” förvränger dem. Och han tillägger: ”På samma sätt gör de med de övriga Skrifterna” (2 Petr. 3:16). Det rör sig alltså inte om kritik mot det apostoliska ordet, utan om kritik mot dem som vränger vissa ställen som de inte genast förstår. Vad gäller svåra ställen skall vi använda oss av den gamla beprövade grundregeln: ”Skrift skall med Skrift tolkas.” Oklara ställen måste ses i ljuset från de otvetydigt klara ställena. Hela den kristna läran är grundad på sådana ställen.

Vi kan också ha problem med hur vi riktigast skall översätta vissa meningar från grundtextens hebreiska eller grekiska. Vi har inte någon originalhandskrift kvar, utan endast avskrifter av vilka många är mycket gamla. Och det finns en del skillnader i olika handskrifters återgivande av texten. När man skriver av en text kan det alltid bli något litet fel här och där. Men dessa svårigheter är i det stora hela mycket marginella. Det som har förvånat bibelforskare är inte de textvarianter som finns, utan den stora samstämmighet som finns i de många handskrifterna. Även om Gud inte lovat avskrivare andeingiven ofelbarhet, så är det uppenbart att han har vakat över sitt ord. Texten har inte förändrats på någon väsentlig punkt. Ingen av Bibelns läror har fördunklats eller hotats av dessa textvarianter i olika avskrifter. Jesu löfte står fast: ”Himmel och jord skall förgås, men mina ord skall aldrig förgås” (Matt. 24:35).

Givetvis måste vi, liksom vid allt annat studium, göra oss mödan att tränga in i Bibeln, läsa den och begrunda den, annars förblir den en sluten bok. Allt blir ju inte solklart för att man öppnar den någon gång nu och då, i synnerhet inte om man sitter fast i fördomar om Bibeln. Det ligger mycket sanning i vad någon har sagt, att läste människorna Bibeln lika flitigt som dagstidningen, så skulle de ha lättare att förstå vad som står i Bibeln än i tidningen.

Luther talar om Skriftens yttre och inre klarhet. Den yttre klarheten är sådan att vem som helst som kan läsa innantill kan säga vad Bibeln lär, t.ex. att skapelsen skedde på sex dagar eller att brödet och vinet i nattvarden är Kristi kropp och blod. Den inre klarheten äger däremot bara en kristen, ty den består i att den Helige Ande verkar en levande tro på vad Bibeln säger, framför allt om Jesus Kristus, som är Bibelns ”kärna och stjärna”. Den oomvända kan se vad som står om Guds Son och frälsningen, men han tror det inte: ”För dem som är på väg till förtappelsen är budskapet om korset en dårskap, men för oss som blir frälsta är det en Guds kraft” (1 Kor 1:18).

Invändningar

Talet om Skriftens klarhet möter ofta upprörda invändningar. Skriften kan inte vara klar, när så många teologer under tidernas lopp hätskt tvistat om vad den lär och tolkat den så olika! Är inte kristenhetens sorgliga splittring ett tecken på att detta med Skriftens klarhet bara är ett önsketänkande? Ingalunda är det så. Vi får inte skylla människans synd på oklarhet från Guds sida. Det är alltid avsteg från Guds tydliga ord som vållar splittring och strider. Att djävulen skulle låta sanningens ord vara ifred är däremot ett önsketänkande. Den sanna kyrkan, som vill bygga på Bibeln, måste vara beredd på lärostrider, hur smärtsamma och obehagliga de än är. Det hör till hennes villkor här på jorden.

Vore nu Bibeln mångtydig och gåtfull som oraklet i Delfi, skulle dess innehåll vara till intet förpliktigande. Var och en skulle kunna tolka den på sitt eget vis. Och ingen skulle

kunna avgöra vad som var rätt eller fel. Bittra lärostrider skulle lysa med sin frånvaro. Många vill ha det så i dag. Man är rädd för en Bibel som är klar och vars ljus avslöjar sanningen om oss och våra liv, en Bibel vars budskap vållar inre kamp och yttre strid – just därför att man begriper vad som står i den. Fariséerna hatade inte Jesus för att han talade obegripligt, utan för att de fattade – och förkastade – vad han faktiskt sade. Jesus säger: ”Ljuset hade kommit i världen, men människorna föredrog mörkret framför ljuset, därför att deras gärningar var onda” (Joh. 3:19).

[\[^\]](#)

Skriften är alla kristnas enda norm

Skriftens anspråk på att vara entydig och klar i allt som rör kristen tro och kristet liv framgår kanske tydligast av att den anbefaller sig åt alla kristna – inte bara åt präster och experter av olika slag. Varje kristen skall bygga sin tro på Skriften allena, inte på personer. De skall göra som judarna i Berea: ”De tog emot Ordet mycket välvilligt och forskade dagligen i skrifterna för att se, om det som Paulus och Silas sade verkligen var sant” (Apg. 17:11).

Jesus, den Gode Herden, väntar sig också att fåren skall kunna skilja på hans röst och andra vilseledande herdars röst: ”Men en främling följer de inte, utan flyr bort ifrån honom, därför att de icke känner igen främlingars röst” (Joh. 10:5). Lekmännen har i uppdrag att ”pröva andarna” och döma om vad som är sant och falskt av det som strömmar ut från predikstolen (1 Joh. 4:1). Det skulle de aldrig kunna göra, om inte Skriftens vittnesbörd var klart och fast och ”gör den enfaldige vis” (Ps. 19:8).

Den romersk-katolska kyrkan tror inte att Skriften är tillräckligt klar. Därför har man tillskrivit påven ofelbarhet. När han har sagt sitt, är saken avgjord en gång för alla. De grekisk-ortodoxa kyrkorna litar på ekumeniska konsiliers uttalanden. Man menar att den Helige Ande genom kyrkans majoritet ger en rätt tolkning av Skriften. Mot allt detta sätter den lutherska kyrkan Skriftens egen klarhet och ofelbarhet. Påvar och kyrkomöten kan ta miste, men aldrig

Skriften. Den är, som våra bekännelseskrifter säger, ”Israels rena och klara källa, som allena utgör den enda sanna norm, efter vilken alla lärare och läror böra prövas och dömas” (SKB s. 542).

Detta betyder att Skriften är så klar, att den kristna läran framgår av sig själv, utan någon mänsklig tolkning. Den sanna kyrkan vilar inte på experters utläggningar, utan på Skriftens nakna ord. Det är alla våra tolkningar som måste prövas i Ordets ljus, inte tvärtom. Vi kan nämligen inte göra Skriften klarare än vad den är. Det är den som upplyser oss. Det är så sant vad Luther säger: ”Ingen klarare bok har skrivits på jorden än den Heliga Skrift. Bland alla andra böcker är den som solen bland alla ljus.”

Gud har inte lämnat oss åt vårt öde. Han har skänkt oss sanningens och nådens klara ord, åtkomligt för varje läsare. Ingen behöver därför fara vilse så länge han låter sig undervisas av Guds Ord, ty Kristus har lovat och sagt: ”Om ni förblir i mitt ord, så är ni verkligen mina lärjungar, och ni kommer att förstå sanningen, och sanningen skall göra er fria” (Joh. 8:31 f.).

Staffan Bergman

[[Lutheranen 3-4/1989](#)]

Guds gåtfulla vägar

Ur Luth. Gemeindebriefe 6/89

En eremit, som var starkt anfäktad och inte kunde få ro när han funderade över hur Gud styr världen, beslöt att vandra från ort till ort tills han fann någon som skulle kunna ge honom ett tillfredsställande svar på hans fråga. På hans färd kom en ängel i en mans gestalt och slog följe med honom. Han sade till honom, att han var sänd av Gud för att hjälpa honom ur hans tvivel.

Den första natten stannade de hos en gudfruktig man. De tillbringade tiden med att samtala om Guds Ord, och de prisade Gud för hans nåd. Värden gav dem mycket

frikostigt och med stor glädje allt vad de behövde. Men när de nästa morgon drog vidare, tog ängeln med sig en stor gyllene bägare.

Följande kväll kom de till en annan from mans hem. Han hälsade dem varmt välkomna och blev mycket glad över att få deras sällskap och få samtala med dem. Men när de bröt upp dödade ängeln barnet i vaggan. Det var mannens ende son. Han hade varit barnlös i många år och hade därför barnet mycket kärt.

På tredje dagen kom de till ett hem där de blev mottagna med samma gästfrihet som förut. Husbonden hade en förvaltare som han uppskattade mycket. Han hade inte ord nog att tala om för sina gäster hur lycklig han var som hade en sådan tjänare. På morgonen lät han denne följa med ett stycke för att visa vägen. Men när de gick över en bro, knuffade ängeln ner förvaltaren i floden så att han drunknade.

På sista dagen av sin resa kom de till en helt ogudaktig mans hem, där de blev mycket ovänligt mottagna. Ändå skänkte ängeln nästa morgon den gyllene bägaren till den vresige värden.

Nu frågade ängeln eremiten om han förstod dessa ting. Han svarade att hans tvivel på Guds försyn hade vuxit, inte försvunnit. Han kunde helt enkelt inte begripa varför ängeln hade handlat så obarmhärtigt mot de gudfruktiga människorna, dessa som tagit emot dem med så stor kärlek och glädje, men däremot gett den gudlöse mannen, som behandlat dem så ovänligt, en sådan gåva.

Då sade ängeln: ”Jag skall förklara allt för dig. I det första hemmet var husbonden verkligen en from man. Han brukade dricka ur den där bägaren, och faran blev allt större att omåttlighet en dag skulle kväva hans tro. Alltså tog jag bägaren, då det var uppenbart bättre för honom att förlora den gyllene bägaren än att förlora sin måttlighet och tro. Familjefadern, hos vilken vi tillbringade den andra natten, var hängiven Guds Ord och bönen så länge han saknade barn. Han var också frikostig mot alla nödlidande.

Men när han fick sin son, uppfylldes hans hjärta så av barnet, att han satte Guds Ord alltmer i andra hand, och han blev också girig. Han menade att han inte kunde lägga undan tillräckligt åt sitt barn. Så jag sände barnet till himmelen och lämnade honom ensam på jorden, för att han åter troget skall tjäna Gud. Förvaltaren, som jag dränkte, hade föresatt sig att nästa natt döda sin husbonde. Och vad den gudlöse mannen beträffar, honom som jag gav den gyllene bägaren till, så kommer han ju i den tillkommande världen inte att ha någonting. Därför gav jag honom något att äga i denna världen. Men han kommer inte ha någon nytta av den, ty han kommer därigenom bara bli ännu omåttligare.”

Hans Sachs (1494-1576)

Se, mina tankar är inte era tankar och era vägar är inte mina vägar, säger Herren. (Jes. 55:8)

[\[^\]](#)

Kommentaren

[\[Lutheranen 3-4/1989\]](#)

Kyrkoråd om kyrkogemenskap

Från den gemensamma samtalsgruppen mellan Svenska kyrkan och Svenska Missionsförbundet (SMF) har utsänts en enkät med fem frågor till församlingarna i respektive samfund. Avsikten med enkäten som sänts ut, är att ta reda på om församlingarna i Svenska kyrkan och SMF är beredda att ingå kyrkogemenskap med varandra. I Svensk pastoraltidskrift nr 42/89 publicerades det svar på enkäten som lämnats av kyrkorådet i Svenska kyrkans församling i Slätthög, Växjö stift.

Den första frågan handlar om värdet av en formell kyrkogemenskap. Kyrkorådet ser möjligheter på en del punkter, men framför också vad de ser som hinder. De skriver bl.a.:

Det gäller också ett erkännande av varandras själavård och

undervisning. SMF bygger på Waldenströms försoningslära. Enligt den har Kristus inte med sitt blod betalat för våra synder, och Gud är inte vred över synden. En själavård eller undervisning utifrån den utgångspunkten kan vi inte erkänna utan att förneka vår egen tro.

Kyrkorådet berör därefter kyrkosynen och visar på motsättningen mellan folkkyrkosynen och SMF:s gamla lära om friförsamlingen. De skriver:

Den gör anspråk på att vara den nytestamentliga församlingen. Antingen är det riktigt och då har folkkyrkan alltid haft fel, eller också är det fel och då är hela Missionsförbundet ett misstag.

Kyrkorådet summerar sedan sitt svar på fråga ett:

Enligt vår mening har en formell kyrkogemenskap utan klarhet på dessa punkter föga värde, när den nämligen innebär att det finns en inre gemenskap och överensstämmelse när det gäller församlingssyn, sakrament, ämbete, själavård och undervisning.

Att kyrkorådet med ordet ”undervisning” inte avser bara några få huvudpunkter, framgår av svaret på fråga två, där de hänvisar till ”evangelii lära” och skriver:

Evangelii lära finns sammanfattad i trosbekännelserna och katekesen.

Detta är tänkvärda ord från ett kyrkoråd i Svenska kyrkan. Men har de begrundat att de samtidigt förklarar sin egen kyrkogemenskap vara av ”föga värde”? Eller tror de att det i Svenska kyrkan råder ”överensstämmelse när det gäller församlingssyn, sakrament, ämbete, själavård och undervisning”?

J.F.

[[Lutheranen 3-4/1989](#)]

Fader vår

I kyrkorna används allt oftare Herrens bön i översättning enligt NT-81 med bl.a. den vilseledande formuleringen av sjätte bönen: ”Och utsätt oss inte för prövning.”

Grundtextens ord kan betyda både prövning och frestelse

beroende på sammanhanget. Frestelsen kommer från djävulen och det egna begäret (Jak. 1:13 ff.). Den är något ont som vi skall be om hjälp att stå emot, så att vi inte besegras av den. Prövningen kommer från Gud och är god. Genom den fostrar han oss, övar och stärker vår tro. Det är något vi inte skall be att bli bevarade ifrån (1 Petr. 4:12 ff.).

Herrens bön, varsamt språkligt reviderad, men utan ändring av innehållet, kan bedjas så här:

*FADER VÅR, som är i himmelen. Må ditt namn hållas heligt.
Må ditt rike komma, och din vilja ske på jorden, så som den sker i
himmelen.
Giv oss idag vårt dagliga bröd. Och förlåt oss våra skulder, liksom
vi förlåter
dem som är oss skyldiga. Och inled oss inte i frestelse, utan fräls
oss från det onda.
Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.*

